

**UCHWAŁA NR XXXIX.240.2021
RADY GMINY BRAŃSZCZYK**

z dnia 13 września 2021 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Brańszczyk na lata 2021-2023

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. 2021, poz.1372)art.176 pkt. 1 i art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. D .U. z 2020r., poz. 821 ze. zm.), uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Brańszczyk na lata 2021-2023 stanowiący Załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Brańszczyk oraz Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brańszczyku.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

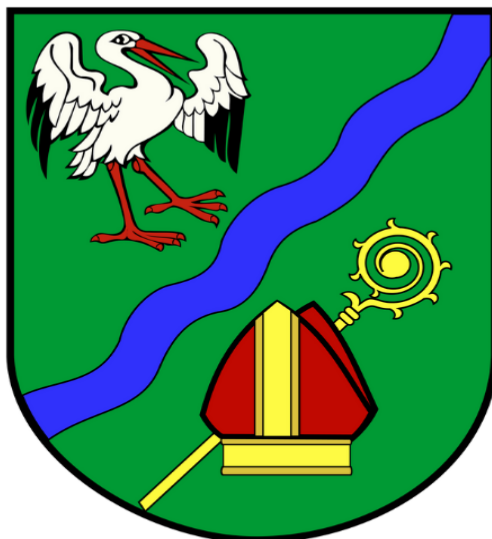
Ewa Beata Wielgolaska

Załącznik do Uchwały Nr XXXIX.240.2021

Rady Gminy Brańszczyk

z dnia 13 września 2021 roku

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	4
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	5
CHARAKTERYSTYKA GMINY BRAŃSZCZYK	7
POŁOŻENIE	7
SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	7
RYNEK PRACY.....	9
INFRASTRUKTURA KULTURALNA, REKREACYJNA I SPORTOWA.....	10
ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I WSPIERANIA RODZINY	13
ANALIZA SYTUACJI DZIECKA I RODZINY W GMINIE BRAŃSZCZYK	14
POMOC SPOŁECZNA.....	14
PROBLEM PRZEMOCY WŚRÓD RODZIN.....	18
PROBLEM ALKOHOLOWY WŚRÓD RODZIN	22
ANALIZA SWOT.....	27
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	29
ADRESACI PROGRAMU	34
HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021-2023	35
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	36
MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	36

W P R O W A D Z E N I E

Rodzina jest środowiskiem życiowym niemal każdego człowieka. Stanowi integralną część każdego społeczeństwa, a zarazem jego najmniejszą i podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną, w której człowiek przychodzi na świat i z którą łączy go wielorakie związki do końca życia. Jest grupą małą, pierwotną, o przewadze więzi osobistych, odznacza się międzypokoleniową i wielopokoleniową trwałością więzi, a członkostwo w niej jest autentyczne, dobrowolne i w zasadzie nierozrwalne (za wyjątkiem porzucenia, rozvodu)¹.

Procesy industrializacji, urbanizacji i migracji w znaczący sposób zmieniły życie całych społeczeństw i rodzin. Przeobrażeniu uległa nie tylko struktura rodziny, ale również sposób jej funkcjonowania. Zmienił się model rodziny, zmalała liczebność rodziny, wzrosła jej anonimowość. Obok zinstytucjonalizowanego małżeństwa i rodziny, funkcjonują alternatywne formy życia rodzinnego.

Współczesny model rodziny z typu autorytatywnego przekształcił się w typ rodziny partnerskiej. W wyniku reorganizacji władzy rodzinnej, znaczącą jej część w rodzinie przejmuje matka – żona. Wskutek wspólnego rozwiązywania codziennych spraw, wspólnych doświadczeń małżonków, kształtuje się między nimi partnerski styl wzajemnych interakcji. Małżonkowie posiadają równe prawa i obowiązki. Kobieta i mężczyzna stają się równorzędnymi partnerami pod względem wykształcenia, pozycji społecznej, zainteresowań społecznych². Według Jana Żebrowskiego zmiany w strukturze wewnętrznej rodziny obejmują trzy zasadnicze elementy:

1. zmianę pozycji i ról małżonków,
2. zmianę pozycji dziecka w rodzinie,
3. proces autonomizacji jednostki³.

Główną przyczyną kształtowania się modelu partnerskiego w rodzinie jest wzrost niezależności ekonomicznej i psychicznej kobiety, która stanowi o poszerzeniu jej samodzielności życiowej. Kobiety - matki podejmują pracę zawodową, dążą do samorealizacji, niezależności. Rozwijają swoje pasje i zainteresowania. Nie poświęcają już całej swojej uwagi i czasu tylko na wychowanie dzieci i dbanie o dom. Mężczyźni nie są już tylko jedynymi żywicielami rodziny, ale również uczestniczą w pracach domowych, w opiece i wychowywaniu dzieci.

Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin. Pojawiły się problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, izolacja społeczna. Osłabieniu lub zerwaniu uległy więzi rodzinne, co istotnie wpłynęło na strukturę rodziny, jej spójność, pozytywne stosunki między wszystkimi

¹ Kawula S, Brągiel J, Janke A., *Pedagogika rodziny*, Toruń 1999, s. 49.

² Cudak S., *Wybrane cechy współczesnego modelu życia małżeńskiego i rodzinnego*, [w:] *Pedagogika rodziny*, red. S. Cudak, Kielce 2007, s. 7.

³ Żebrowski J., *Współczesne przeobrażenia w funkcjonowaniu rodziny polskiej*, [w:] *Rodzina polska na przełomie wieków. Przeobrażenia, zagrożenia, patologie*, red. J. Żebrowski, Gdańsk 2001, s. 23.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023

członkami, zaburzyło równowagę wewnątrzrodzinną oraz wpłynęło na: poczucie bezpieczeństwa domowników, rozwój osobowości dziecka, zdolności adaptacyjne.

Przemiany gospodarczo-kulturowe kształtujące życie społeczeństwa spowodowały znaczny wzrost liczby osób bezradnych, nieradzących sobie z problemami dnia codziennego. Pojawiły się zjawiska o charakterze globalnym, tj. choroby cywilizacyjne, rosnący odsetek ludzi starych, migracje oraz lokalnym, tj. ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekuńcza i wychowawcza, uzależnienia, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego, poczucie osamotnienia, rozpad rodziny, itp.

Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny, wymienić należy: niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, przemoc. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą. Z tego powodu coraz więcej rodzin i dzieci wymaga specjalistycznego wsparcia i zaangażowania wielu instytucji w przezwyciężanie istniejących dysfunkcji. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny. Wobec tego w pracy socjalnej zaproponowano oddziaływanie zindywidualizowane nakierowane w pierwszej kolejności na dzieci, a w drugiej na matki, gdyż to głównie kobiety są beneficjentami pomocy społecznej.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnych 3-letnich programów wspierania rodziny.

Celem Programu jest zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin. W świetle założeń ustawy, pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, aby zarówno działania, jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji, tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, policji, itp.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonała podziału zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej. Poniższa tabela przybliży ten podział.

Tabela 1. Podział zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZKI
<ul style="list-style-type: none">Profilaktyka - wspieranie rodziny.	<ul style="list-style-type: none">Pieczą zastępczą rodzinną i instytucjonalną,usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,adopcja.	
<ul style="list-style-type: none">Asystent rodziny,placówki wsparcia dziennego,rodziny wspierające,inne podmioty lub instytucje działające na rzecz rodziny.	<ul style="list-style-type: none">Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka,placówki opiekuńczo - wychowawcze,usamodzielnianie,organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator),rodziny pomocowe.	<ul style="list-style-type: none">Ośrodek adopcyjny,regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna,Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny.

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Zapisy Programu Wspierania Rodziny na terenie gminy Brańszczyk na lata 2021-2023 są odzwierciedleniem standardów i norm prawa wynikających z ustawodawstwa krajowego, znajdujących się m.in. w:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 114, poz. 946),
- ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329),
- ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407),
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.),

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

- ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1492),
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 322 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 111),
- ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 1348),
- ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 1359).

CHARAKTERYSTYKA GMINY BRAŃSZCZYK

POŁOŻENIE

Gmina Brańszczyk to gmina wiejska położona w województwie mazowieckim, w powiecie wyszkowskim. Sąsiaduje ona z następującymi gminami: Długosiodło, Rząśnik, Wyszków, Brok, Łochów, Ostrów Mazowiecka, Sadowne. Rozpatrując położenie Gminy pod względem geograficznym znajduje się ona w Nizinie Mazowieckiej, w Dolinie Dolnego Bugu. Gmina obejmuje teren 166,5 km², co stanowi 19,1% powierzchni powiatu wyszkowskiego. Według danych z 2002 roku 46% powierzchni Gminy zajmują użytki rolne, natomiast 46% - użytki leśne. Poniżej przedstawione zostało położenie Gminy na mapie powiatu wyszkowskiego.

Rysunek 1. Położenie gminy Brańszczyk na mapie powiatu wyszkowskiego

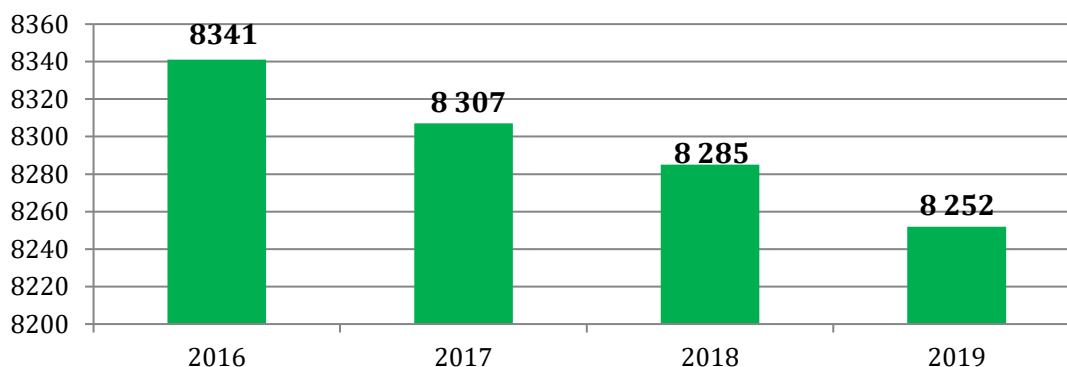
Źródło: <https://pl.wikipedia.org/>

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Gminę Brańszczyk zamieszkują 8 252 osoby (stan na 31.12.2019 roku). W stosunku do roku 2016, liczba mieszkańców zmalała, jednak wartość spadkowa kształtuje się na poziomie zaledwie 1%. Na przestrzeni ostatnich lat dostrzegalny jest trend spadkowy w tym zakresie. Liczba mężczyzn zamieszkujących gminę Brańszczyk jest mniejsza niż liczba kobiet - kobiety stanowią 50,8% ogólnej liczby ludności (4 194 kobiety), natomiast mężczyźni 49,2% (4 058 mężczyzn). Współczynnik feminizacji w Gminie wynosi 103, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadają 103 kobiety.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Brańszczyk w latach 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów jest w gminie Brańszczyk ujemny i wynosi -28 (stan na koniec 2019 roku), co odpowiada przyrostowi naturalnemu -3,39 na 1000 mieszkańców. Jest to wartość znacznie mniejsza w porównaniu do wartości w całej Polsce, która wynosi -1,4. Na przestrzeni lat 2016-2019 przyrost naturalny w gminie Brańszczyk był zawsze ujemny. W latach 2017 i 2018 wynosił -44, natomiast największą wartość (-3) osiągnął w 2016 roku.

Tabela 2. Przyrost naturalny w gminie Brańszczyk na przestrzeni lat 2016-2019

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
urodzenia żywe	97	92	94	95
zgony	100	136	138	123
przyrost naturalny	-3	-44	-44	-28

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Brańszczyk według ekonomicznych grup wieku w roku 2019 przedstawia się następująco:

- 18,9% mieszkańców jest w wieku przedprodukcyjnym - do 17 roku życia;
- 61,1% mieszkańców Gminy jest w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64;
- 20,0% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet jest to 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Poniższa tabela przedstawia ekonomiczne grupy wieku w gminie Brańszczyk. Na przestrzeni lat 2016-2019 dostrzegalny jest powolny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym i przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, natomiast odsetek osób w wieku produkcyjnym systematycznie spada.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2016-2019 (w procentach)

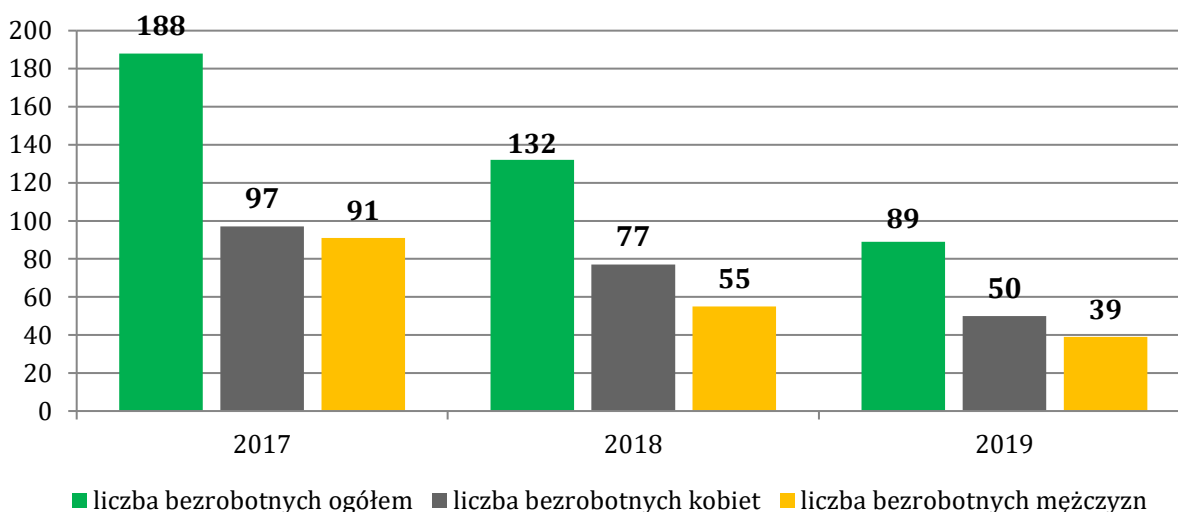
wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
wiek przedprodukcyjny	18,6	18,6	18,7	18,9
wiek produkcyjny	61,5	61,5	61,3	61,1
wiek poprodukcyjny	19,8	19,9	20,0	20,0

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

RYNEK PRACY

Na przestrzeni lat 2017-2019 obserwowany jest spadek liczby osób bezrobotnych w gminie Brańszczyk. Pod koniec 2019 roku zarejestrowano 89 osób bezrobotnych, w tym kobiety stanowiły 56%, natomiast mężczyźni – 44%. W porównaniu do danych z 2018 roku liczba bezrobotnych uległa zmniejszeniu o 33%, natomiast w stosunku do 2017 roku spadła o 53%.

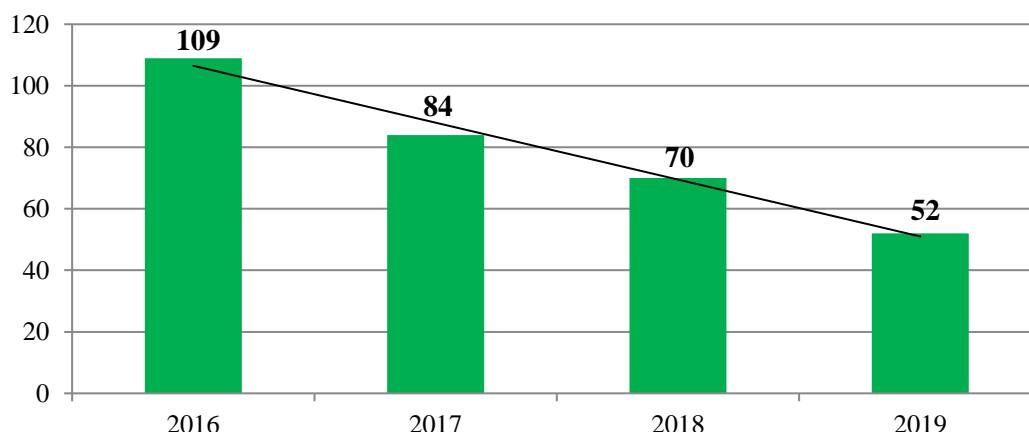
Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych w podziale na płeć w gminie Brańszczyk w latach 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W 2019 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 52. Na przestrzeni lat 2016-2019 można zauważyć tendencję spadkową liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z tego powodu. W ciągu ostatnich czterech lat bezrobocie znajdowało się na czwartym miejscu jako powód udzielenia pomocy i wsparcia rodzinom korzystającym z pomocy społecznej.

Wykres 3. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 rok

INFRASTRUKTURA KULTURALNA, REKREACYJNA I SPORTOWA

Infrastruktura sportowa, rekreacyjna, czy kulturalna to ważny aspekt funkcjonowania gminy, który ma za zadanie podnosić jakość życia jej mieszkańców. Działalność kulturalną na terenie gminy Brańszczyk prowadzi między innymi Gminne Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Brańszczyku. Mieszkańcy Gminy mogą uczestniczyć w organizowanych przez Centrum różnorodnych sekcjach, klubach, zajęciach sportowych, wystawach, imprezach i wydarzeniach kulturalnych, sportowych oraz muzycznych. Centrum prowadzi sekcje muzyczno-wokalne, teatralno-musicalowe, sportowe, plastyczne i dla majsterkowiczów.

Przy Gminnym Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Brańszczyku działa:

- Koło Seniorów,
- Młodzieżowa Orkiestra „Darmanista”,
- Lokalne Centrum Kompetencji „M@zowszanie”.

W ramach swojej działalności Centrum zajmuje się organizacją różnorodnych wydarzeń kulturalnych, m.in.: uroczystości patriotycznych, festynów, happeningów, kina letniego, prelekcji, debat społecznych, konkursów, inscenizacji, koncertów, wystaw oraz rajdów rowerowych.

Upowszechnianiem wiedzy i kultury w gminie Brańszczyk zajmuje się ponadto, działająca w strukturach Gminnego Ośrodka Kultury - Gminna Biblioteka Publiczna wraz z następującymi filiami:

- Filia Biblioteczna w Porębie,
- Filia Biblioteczna w Trzciance,
- Filia Biblioteczna w Nowej Wsi,
- Filia Biblioteczna w Turzynie.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023

Biblioteka zajmuje się rozpoznawaniem, rozwijaniem oraz zaspokajaniem potrzeb czytelniczych i informacyjnych, edukacją i przygotowaniem małych dzieci do wczesnych kontaktów z książką i biblioteką, pomocą w rozwijaniu umiejętności samokształcenia uczniów i studentów, a także ochroną i zachowaniem zbiorów dla przyszłych pokoleń. Biblioteka organizuje również wystawy, spotkania autorskie, konkursy literackie i lekcje biblioteczne.

Na obszarze Gminy znajdują się atrakcyjne warunki dla turystyki pieszej, rowerowej, konnej i kajakowej, a także dla wędkarstwa. Na atrakcyjność obszaru i potencjał do rozwoju turystycznego wpływa szeroki dostęp do rzek, lasów, lokalnych punktów gastronomicznych, a także występowanie kilku gospodarstw agroturystycznych.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna w Gminie składa się z następujących obiektów:

- 7 boisk sportowych,
- przystani kajakowych,
- placów zabaw,
- siłowni plenerowej w sołectwie Tuchlin,
- kompleksu sportowego „Orlik” mieszczącego się przy Zespole Placówek Oświatowych w Brańszczyku.

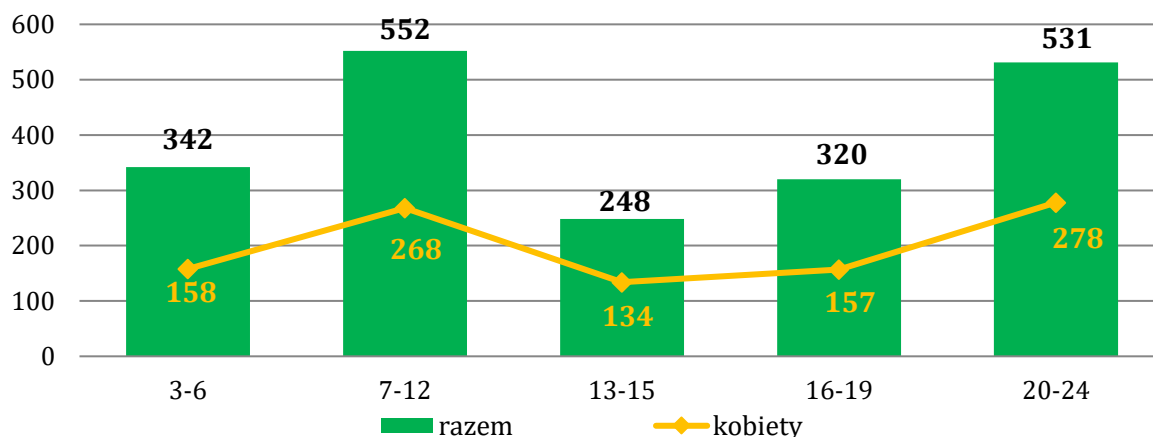
Niewątpliwą atrakcją turystyczną stanowi Skansen im. Marii Żywirskiej znajdujący się w Brańszczyku. Gmina w 2014 roku uzyskała dofinansowanie na ten cel z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich pn. „Ochrona dziedzictwa kulturowego poprzez utworzenie skansenu w Brańszczyku przy projektowaniu szlaku św. Jakuba do Łomży.” Skansen stanowi pierwszą część parku etnograficzno-przyrodniczego, który powstaje na terenie miejscowości Brańszczyk.

EDUKACJA I WYCHOWANIE

W wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) w 2019 roku było 1 993 mieszkańców gminy Brańszczyk. Rozpatrując kwestię ludności Gminy z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe możemy zauważyć, że najwięcej osób miało w przedmiotowym roku 7-12 lat (552 osoby). Na drugim miejscu pod tym względem znalazły się osoby mające 20-24 lata (531 osób), natomiast na trzecim mające 3-6 lat (342 osoby). Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku prezentuje poniższy wykres.

Wykres 4. Ludność gminy Brańszczyk według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie gminy Brańszczyk funkcjonują następujące publiczne przedszkola i oddziały przedszkolne prowadzone przez Gminę:

- Samorządowe Przedszkole „Krasnoludek” w Brańszczyku,
- Samorządowe Przedszkole w Porębie.

Na terenie Gminy działa również niepubliczne Społeczne Przedszkole ROiSA Rozwój i Samodzielność w Nowej Wsi.

Gminną sieć szkół podstawowych obejmuje siedem placówek:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Brańszczyku,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Porębie,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Papieża Jana Pawła II w Białymbłocie,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Leśnej Placówki AK „Mrowisko” w Knurówcu,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Papieża Jana Pawła II w Nowych Budach,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Piotra Kulasińskiego w Trzciance,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Turzynie.

Na terenie Gminy działa również Zespół Szkół Specjalnych w Brańszczyku wraz z oddziałem przedszkolnym.

W zasobach infrastruktury społecznej Gminy nie znajduje się żaden żłobek, czy też klub dziecięcy.

Organizacją czasu wolnego dzieci i młodzieży zajmują się między innymi świetlice wiejskie funkcjonujące na terenie Gminy w miejscowościach: Przyjmy, Białełboto, Stare Budy, Tuchlin, Udrzyn, Udrzyn, Budykierz, Brańszczyk, Nowe Budy, Poręba, Trzcianka, Turzyn a także w osadzie Dalekie-Tartak.

**ZASOBY INSTYTUCJONALNE
W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
I WSPIERANIA RODZINY**

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujących na terenie gminy Brańszczyk należą:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańszczyku,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wyszkowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszkowie,
- Komenda Powiatowa Policji w Wyszkowie,
- Policyjny punkt przyjęć interesantów w Brańszczyku,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- placówki oświatowe,
- ośrodki zdrowia,
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny,
- Gminny Punkt Promocji Zdrowia i Profilaktyki,
- Centrum Kultury, Sportu i Turystyki,
- Gminna Biblioteka Publiczna i jej filie,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

Są to podmioty prowadzące działalność na rzecz rozwiązywania problemów społecznych oraz wspierania rodziny, bądź tą działalność wspomagające. Działają również na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych oraz wspierania rodziny w gminie Brańszczyk można zaliczyć:

- pedagogów, psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych, wychowawczych;
- pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- funkcjonariuszy Policji.

ANALIZA SYTUACJI DZIECKA
I RODZINY W GMINIE BRAŃSZCZYK

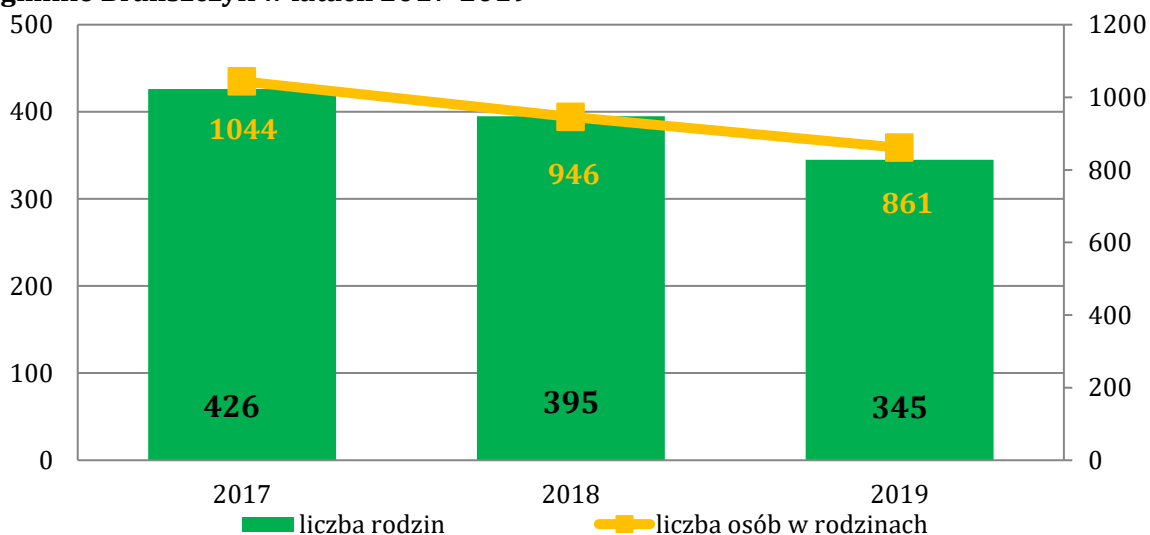
POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańszczyku.

W 2019 roku z pomocy społecznej skorzystało 345 rodzin z gminy Brańszczyk. Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie zmniejszyła się o 19%. Szczegółowe dane w tej kwestii przedstawia wykres poniżej.

Wykres 5. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Brańszczyk w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2019

W 2019 roku w gminie Brańszczyk najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej były kolejno: ubóstwo (150 rodzin), niepełnosprawność (100 rodzin), długotrwała lub ciężka choroba (125 rodzin) oraz bezrobocie (52 rodziny). Szczegółowe dane w zakresie powodów udzielania świadczeń w latach 2017-2019 przedstawia tabela nr 4.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

Tabela 4. Powody udzielania pomocy społecznej i wsparcia w latach 2017-2019 – liczba rodzin

wyszczególnienie	2017	2018	2019
ubóstwo	212	187	150
niepełnosprawność	112	111	100
długotrwała lub ciężka choroba	128	141	125
bezrobocie	84	70	52
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	23	27	32
alkoholizm	5	9	9
narkomania	1	0	0
potrzeba ochrony macierzyństwa	48	42	44
bezdomność	3	2	4
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	9	2	4
zdarzenia losowe	1	2	2
przemoc w rodzinie	1	0	0

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2017, 2018, 2019 rok

W 2019 roku zostało przyznanych łącznie 1 391 świadczeń rodzinom posiadającym jedno dziecko, 5 769 świadczeń rodzinom z dwójką dzieci, 6 526 świadczeń rodzinom z trójką dzieci oraz 3 290 świadczeń rodzinom z czwórką lub większą liczbą dzieci. Szczegółowe dane w zakresie liczby przyznanych świadczeń niepieniężnych oraz pieniężnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Typy rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną w formie świadczeń w 2019 roku (liczba świadczeń)

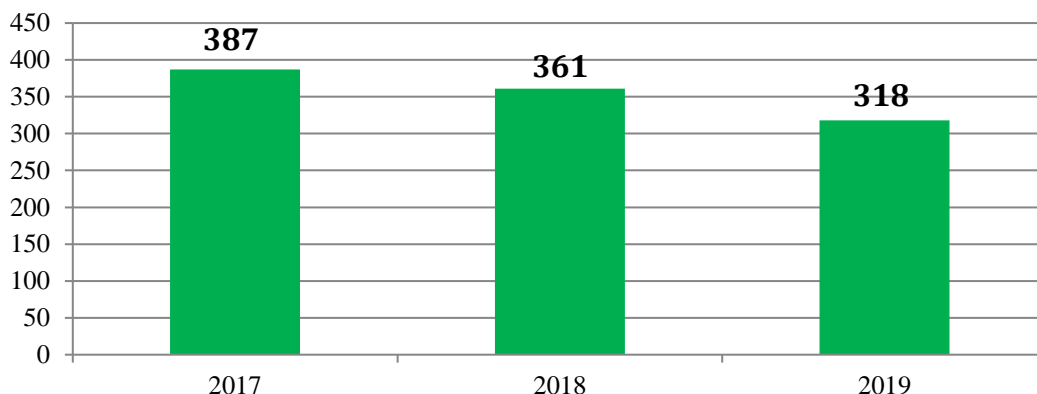
typ rodzin	liczba świadczeń niepieniężnych	liczba świadczeń pieniężnych	liczba świadczeń ogółem
jedno dziecko	1 368	23	1 391
dwoje dzieci	5 763	6	5 769
troje dzieci	6 521	5	6 526
czworo i więcej dzieci	3 281	9	3 290

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Na poniższym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2017-2019. Możemy zauważyć, że ze świadczeń tych w 2019 roku korzysta mniej rodzin niż w roku 2017.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

Wykres 6. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2017 roku ze świadczenia wychowawczego skorzystały 623 rodziny, w 2018 roku – 577 rodzin, natomiast w 2019 roku – 583 rodziny. Na przestrzeni trzech ostatnich lat liczba przyznawanych świadczeń wychowawczych uległa zmniejszeniu o 6%. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku wychowawczego wyniosła w 2019 roku 7 302 841 zł – w porównaniu do 2017 roku liczba ta wzrosła o 20%.

Tabela 6. Liczba rodzin oraz kwota świadczeń wychowawczych na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba rodzin	623	577	583
kwota świadczeń (zł)	6 091 778,00 zł	5 762 336,00 zł	7 302 841,00 zł

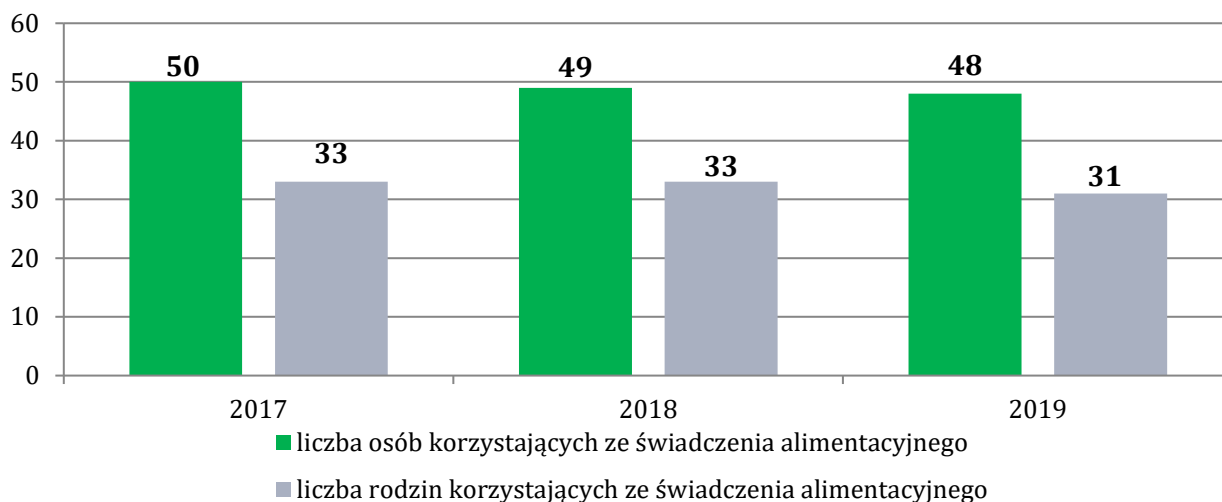
Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Brańszczyku za lata 2017-2019

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Osoba uprawniona oznacza osobę uprawnioną do otrzymywania alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900,00 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów tytułem wykonawczym jednakże nie wyżej niż 500,00 zł.

W roku 2019 z omawianych świadczeń skorzystało 31 rodzin. W porównaniu do lat poprzednich możemy zauważyć niewielki spadek liczby rodzin korzystających z tego świadczenia. Dane w zakresie liczby osób i rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego przedstawione zostały na poniższym wykresie.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

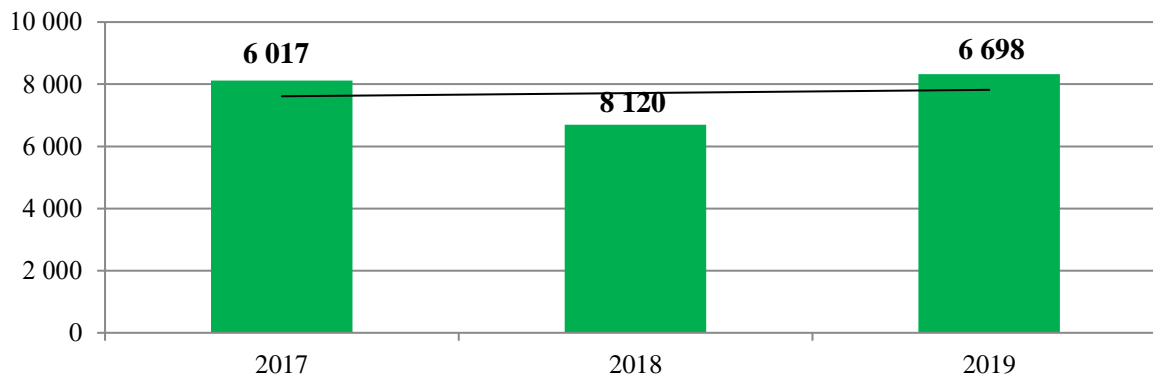
Wykres 7. Liczba rodzin i osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2019 roku poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na łączną kwotę 6 698 zł. Możemy zauważyć, że kwota przekazana na pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2017-2019 kształtowała się na zróżnicowanym poziomie.

Tabela 7. Odpłatność za pobyt w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2017-2019 (w złotych)

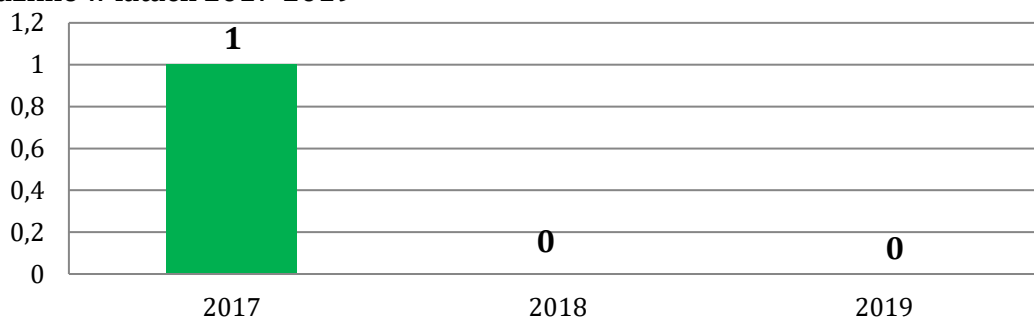
Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Brańszczyku za lata 2017-2019

W latach 2017-2019 w GOPS w Brańszczyku zatrudniony był 1 asystent rodziny, a z jego usług w 2019 roku skorzystało 11 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

PROBLEM PRZEMOCY WŚRÓD RODZIN

W latach 2018-2019 żadna z rodzin nie korzystała z pomocy i wsparcia udzielanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z powodu przemocy w rodzinie. Natomiast w 2017 roku z omawianego powodu wsparcie otrzymała 1 rodzina.

Wykres 8. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Kolejną analizowaną kwestią są dane statystyczne dotyczące działań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych w latach 2017-2019. W 2019 roku liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego wyniosła 2, czyli o dwa mniej niż podczas dwóch ubiegłych lat. Liczba powołanych grup roboczych w 2019 roku kształtowała się na poziomie 30 co oznacza, że w stosunku do lat poprzednich przyjęła niemalże dwukrotnie wyższą wartość. Na przestrzeni lat 2017-2019 dostrzegalny jest także wzrost liczby posiedzeń grup roboczych – w 2017 roku było ich 39, w 2018 roku - 33, natomiast w 2019 roku - 48. Dane w tym zakresie przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 8. Dane statystyczne dotyczące działań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych w latach 2017-2019

L.P.	wyszczególnienie	2017	2018	2019
1	liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	2
2	liczba utworzonych grup roboczych	16	14	30
3	liczba posiedzeń grup roboczych	39	33	48

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2019 roku objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego były 34 rodziny, czyli o 18 rodzin więcej niż w roku ubiegłym oraz o 14 więcej niż dwa lata wcześniej. Liczba osób, którym Zespół udzielał pomocy na przestrzeni ostatnich trzech lat ulegała wzrostowi – w stosunku do 2017 roku wzrosła o 53%, a w porównaniu do 2018 roku – aż o 85%. W odniesieniu do roku poprzedniego wzrosła liczba kobiet i mężczyzn, a zmalała liczba osób starszych objętych pomocą ZI.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

Tabela 9. Liczba osób i rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w latach 2017-2019

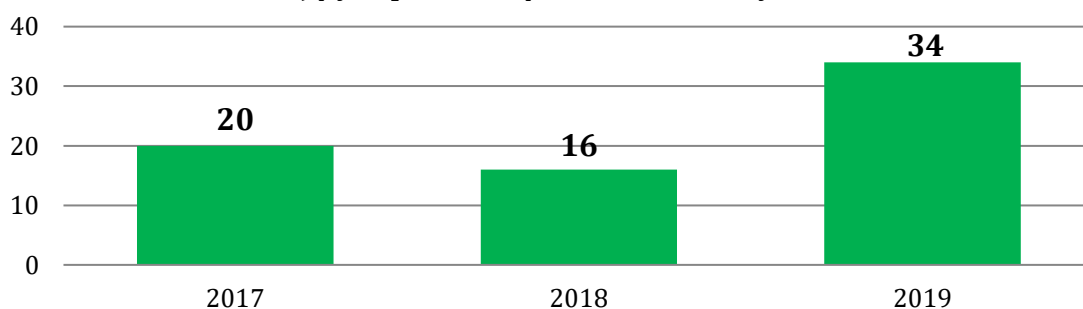
L.P.	wyszczególnienie	2017	2018	2019
1	liczba rodzin	20	16	34
2	liczba osób, w tym:	40	33	61
3	liczba kobiet	20	16	29
4	liczba mężczyzn	20	16	31
5	liczba dzieci	0	1	1
6	liczba osób starszych	10	1	1

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2017, 2018 i 2019 rok

W latach 2017-2019 nie doszło do przypadku odebrania dziecka w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. W 2019 roku objętych procedurą „Niebieskie Karty” były 34 rodziny. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba rodzin uległa wzrostowi – w 2017 roku wynosiła ona 20, w 2018 roku spadła do 16, jednak w 2019 roku wzrosła do 34.

Wykres 9. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2017, 2018 i 2019 rok

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

W 2019 roku sporządzono 25 formularzy „Niebieska Karta – C” oraz 22 formularzy „Niebieska Karta – D”, zakończono natomiast 24 spraw w ramach niniejszej procedury. Dynamika zmian w zakresie procedury „Niebieskie Karty” jest następująca: w latach 2017-2019 nie sporządzano formularzy „Niebieska Karta – A”, odnotowano natomiast wzrost liczby formularzy „Niebieska Karta – C” oraz „Niebieska Karta – D”.

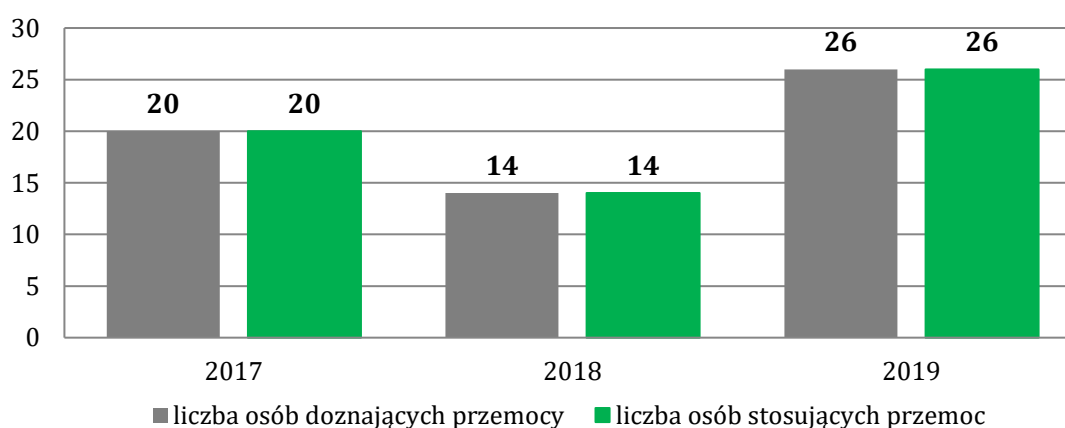
Tabela 10. Dane statystyczne dotyczące procedury „Niebieskie Karty” w latach 2017-2019

L.P.	wyszczególnienie	2017	2018	2019
1	liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A”	0	0	0
2	liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – C”	12	14	25
3	liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – D”	10	9	22
4	liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	16	11	24

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2017, 2018 i 2019 rok

Kolejną analizowaną kwestią są dane statystyczne dotyczące działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego. W 2019 roku w Punkcie udzielono porady 26 osobom doznającym przemocy oraz 26 osobom stosującym przemoc. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba osób doznających i stosujących przemoc, korzystających z pomocy i wsparcia Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego kształtowała się na zróżnicowanym poziomie. Dane w tym zakresie przedstawione zostały na poniższym wykresie.

Wykres 10. Liczba osób doznających oraz stosujących przemoc, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w latach 2017-2019

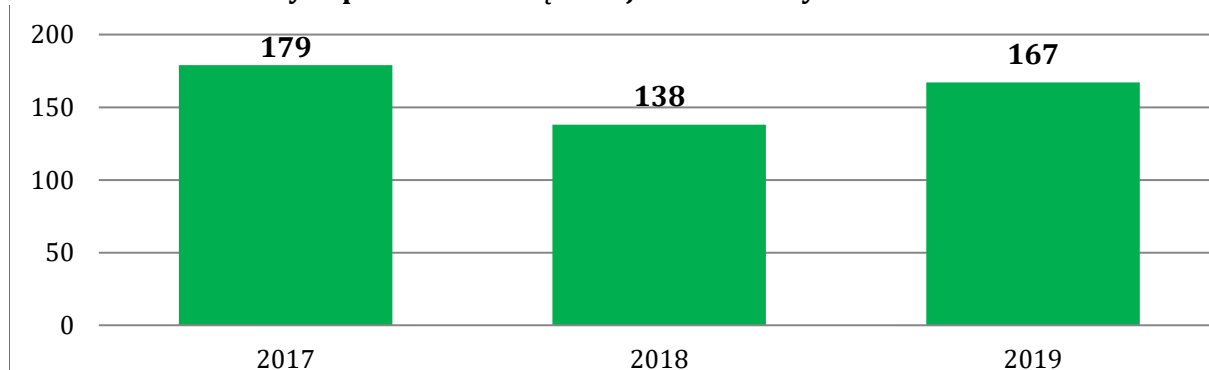

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023

Według danych z Komendy Powiatowej Policji w Wyszkanie, funkcjonariusze Policji przeprowadzili w 2019 roku 167 interwencji związanych z występowaniem przemocy w rodzinie. W roku poprzednim przeprowadzono ich 138, natomiast w 2017 roku – 179.

Wykres 11. Liczba osób stosujących przemoc, w tym osób będących pod wpływem alkoholu odnotowanych przez Komendę Policji w Brańszczyku w latach 2017-2019

Źródło: dane z Komendy Powiatowej w Wyszkanie

W 2020 roku na terenie gminy Brańszczyk przeprowadzone zostały badania społeczne mające na celu identyfikację występujących wśród mieszkańców problemów społecznych takich jak: przemoc w rodzinie, alkoholizm, narkomania, nikotynizm, przemoc rówieśnicza, bezrobocie, ubóstwo i wykluczenie społeczne, osoby starsze, hazard, działania profilaktyczne oraz bezpieczeństwo publiczne. W badaniu wzięło udział 102 uczniów ze szkół podstawowych znajdujących się na terenie Gminy oraz 82 dorosłych mieszkańców Gminy.

PROBLEM PRZEMOCY W RODZINIE WŚRÓD UCZNIÓW Z GMINY BRAŃSZCZYK

**PROBLEM PRZEMOCY W RODZINIE WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW
GMINY BRAŃSZCZYK**

Z diagnozy problemów społecznych na terenie gminy Brańszczyk wynika, iż głównymi problemami związanymi z przemocą w rodzinie na terenie Gminy są:

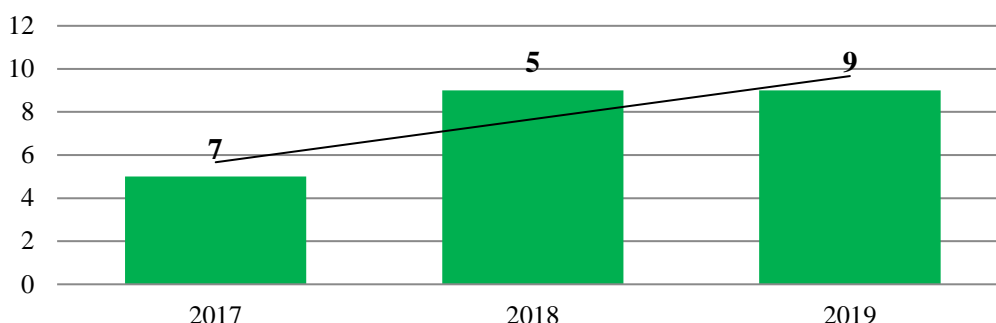
- znaczny odsetek mieszkańców nieoceniających jednoznacznie negatywnie stosowania kar fizycznych w procesie wychowania,
- znajomość kogoś w swoim otoczeniu doświadczającego przemocy domowej przez co trzeciego mieszkańca biorącego udział w badaniu ankietowym,
- doświadczenie przemocy przez 11% uczniów biorących udział w badaniu ankietowym.

PROBLEM ALKOHOLOWY WŚRÓD RODZIN

W 2019 roku z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 9 rodzin. Alkoholizm jako powód udzielania pomocy i wsparcia w omawianym roku znajdował się na dziewiątym miejscu pod względem liczby rodzin otrzymujących z tego powodu pomoc. Możemy zauważyć, że na przestrzeni lat 2017-2019 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu ulegała niewielkiemu wzrostowi.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

Wykres 12. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2017-2019

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brańszczyku, w ramach przysługujących jej uprawnień, działania.

Według stanu na koniec 2019 roku Komisja liczyła 7 członków. W 2019 roku przeprowadzili oni rozmowy z 34 osobami uzależnionymi od alkoholu. Jednocześnie w omawianym roku Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce uzależnienia wobec 15 osób uzależnionych od alkoholu oraz wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 3 osób. W roku przedmiotowym Komisja przeprowadziła rozmowy z 36 członkami rodzin osób uzależnionych. Dane dotyczące działań GKRPA w Brańszczyku podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Wykres 13. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brańszczyku wobec osób uzależnionych w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	51	34	34
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	58	48	36
liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	21	20	15
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	21	8	3

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

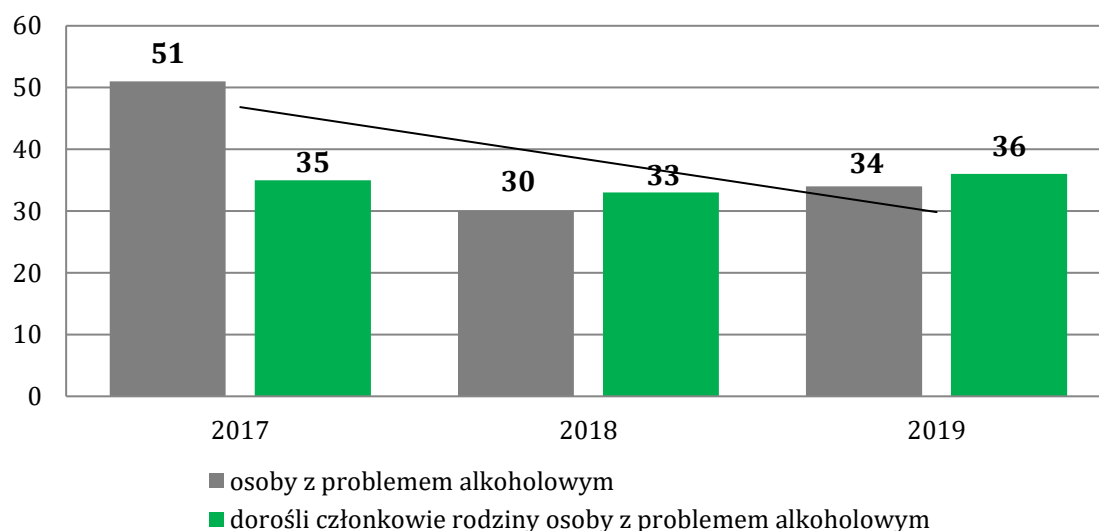
i

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023

Bardzo istotną jednostką działającą w obszarze uzależnień jest Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, który w ciągu 2019 roku czynny był 15 godzin w miesiącu. Mieszkańcy Gminy mogą udać się do niego w każdy wtorek w godzinach 16:30-18:00. Pomoc i wsparcie uzyskają tam osoby uzależnione, współuzależnione, dzieci z rodzin dotkniętych przemocą lub alkoholizmem rodziców, osoby doznające przemocy w rodzinie lub stosujące przemoc.

W 2019 roku w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym udzielono porady 34 osobom z problemem alkoholowym oraz 36 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym. Dane źródłowe wykazują, że wśród mieszkańców występuje zapotrzebowanie na funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego - na przestrzeni ostatnich lat, liczba osób zgłaszających się po poradę i wsparcie utrzymuje się na względnie stałym poziomie.

Wykres 14. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w latach 2017-2019

Na terenie Gminy działania w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień prowadzi także Gminny Punkt Promocji Zdrowia i Profilaktyki w Wyszkanie. W roku przedmiotowym z pomocy Punktu skorzystały 22 osoby.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

Poniżej przedstawione zostały najważniejsze wyniki badań dotyczące spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież oraz dorosłych mieszkańców Gminy.

**SPOŻYWANIE ALKOHOLU PRZEZ UCZNIÓW
Z GMINY BRAŃSZCZYK**

**SPOŻYWANIE ALKOHOLU PRZEZ DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW
GMINY BRAŃSZCZYK**

Z diagnozy problemu alkoholowego na terenie gminy Brańszczyk wynika, iż głównymi problemami na terenie Gminy są:

- znaczny odsetek uczniów uznających alkohol za łatwo dostępny na terenie swojej miejscowości;
- występujący problem wczesnej inicjacji alkoholowej wśród znacznej części uczniów, którzy po raz pierwszy sięgnęli po niego w wieku 10-13 lat;

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

- występujący na terenie Gminy problem prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu, wykonywania obowiązków służbowych pod wpływem alkoholu oraz spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży.

A N A L I Z A S W O T

Analiza SWOT jest to metoda analizy strategicznej pozwalająca skonfrontować ze sobą pozytywne i negatywne czynniki wewnątrz oraz na zewnątrz. Innymi słowy SWOT jest sposobem organizowania faktów, umożliwiającym zrozumienie danych i dostrzeżenie wynikających z nich konsekwencji. Polega na podzieleniu zebranych informacji na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

- **S (Strengths)** – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę;
- **W (Weaknesses)** – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę;
- **O (Opportunities)** – szanse: wszystko to co stwarza szansę korzystnej zmiany;
- **T (Threats)** – zagrożenia: wszystko to co stwarza niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">▪ Atrakcyjność Gminy pod względem przyrodniczym i turystycznym.▪ Spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.▪ Funkcjonowanie Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Turystyki oraz Biblioteki Publicznej wraz z filiami.▪ Rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna.▪ Rozwinięta oferta edukacyjna, w tym szkoły podstawowe i przedszkola.▪ Liczne programy profilaktyczne dotyczące przeciwdziałania przemocy oraz uzależnieniom realizowane w szkołach.▪ Zasoby - instytucje i specjaliści działający w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz uzależnieniom (Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Asystent rodziny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, Gminny Punkt Promocji Zdrowia i Profilaktyki).▪ Możliwość korzystania z bezpłatnego poradnictwa prawnego i psychologicznego.▪ Stosunkowo mały odsetek uczniów deklarujących doświadczenie przemocy ze strony mamy lub taty.	<ul style="list-style-type: none">▪ Wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności.▪ Spadek liczby ludności zamieszkujących Gminę.▪ Utrzymujący się od kilku lat ujemny przyrost naturalny.▪ Znaczny odsetek dorosłych mieszkańców znających w swoim otoczeniu kogoś dotkniętego problemem przemocy domowej.▪ Brak świadomości znacznej części mieszkańców odnośnie negatywnych konsekwencji stosowania kar fizycznych wobec dzieci w procesie wychowania.▪ Znaczna część mieszkańców deklarujących bycie świadkiem prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu na terenie Gminy.▪ Wysoki odsetek mieszkańców będących świadkiem spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży.▪ Występujący problem wykonywania obowiązków w pracy oraz prowadzenia pojazdów mechanicznych pod wpływem alkoholu.▪ Wysoki odsetek uczniów oceniających alkohol za łatwo dostępny na terenie Gminy.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stosunkowo mały odsetek dorosłych spożywających alkohol codziennie lub/i kilka razy w tygodniu. ▪ Wzrost liczby zakończonych procedur „Niebieskie Karty”. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak działających klubów samopomocowych dla rodzin osób uzależnionych. ▪ Brak funkcjonujących na terenie Gminy organizacji pozarządowych o profilu działalności skierowanej na pomoc w rozwiązywania problemów społecznych. ▪ Brak funkcjonujących placówek wsparcia dziennego.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zmiany w przepisach prawnych umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą. ▪ Polityka państwa związana ze zwiększaniem środków finansowych na przeciwdziałanie przemocy. ▪ Kampanie informacyjne wpływające na zmianę świadomości społeczeństwa dotyczące problemu przemocy w rodzinie oraz uzależnień. ▪ Szkolenia podnoszące umiejętności zawodowe osób zajmujących się problematyką przemocy oraz uzależnień (szkolenia dla różnych grup zawodowych). ▪ Poszerzenie oferty placówek wsparcia dziennego. ▪ Dostęp do informacji oraz bezpłatnej pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych i doznających przemocy w rodzinie dzięki funkcjonowaniu Gminnego Punktu Konsultacyjnego. ▪ Skuteczność w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz przeciwdziałaniu im dzięki współpracy międzyinstytucjonalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Negatywne wzorce zachowań społecznych. ▪ Wypalenie zawodowe dotyczące część kadry instytucji przeciwdziałających przemocy w rodzinie oraz uzależnieniom. ▪ Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach. ▪ Ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, uzależnienia członków rodziny, niechęć do współpracy. ▪ Niedoinformowanie społeczne odnośnie placówek świadczących pomoc osobom krzywdzonym, uzależnionym i współuzależnionym. ▪ Brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy. ▪ Nieizolowanie sprawcy przemocy od osoby jej doświadczającej. ▪ Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach. ▪ Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności. ▪ Podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież. ▪ Zagrożenie problemem uzależnień wśród dzieci i młodzieży.

C E L E , Z A D A N I A I R E A L I Z A T O R Z Y P R O G R A M U

Celem głównym Programu jest:

rozwijanie systemu wsparcia opartego na spójnych i zintegrowanych działaniach sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Celami operacyjnymi Programu są:

- zapewnienie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz dostępu do poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego,
- budowanie sieci wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez realizację wspólnych działań ze społecznością lokalną, instytucjami i partnerami lokalnymi,
- podnoszenie jakości i efektywności usług na rzecz wspierania rodziny,
- zapewnienie pobytu w pieczy zastępczej, objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną.

Cel operacyjny nr 1			
Zapewnienie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz dostępu do poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.1	Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba rodzin: - objętych pomocą społeczną, - korzystających z zasiłków rodzinnych, funduszu alimentacyjnego.
1.2	Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba dzieci i młodzieży korzystających z programu.
1.3	Udzielanie świadczeń w ramach programu „Rodzina 500+”.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba osób objętych wsparciem w ramach programu.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

1.4	Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkolne – program „Dobry start”.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba osób objętych wsparciem w ramach programu.
1.5	Zapewnienie poradnictwa rodzinnego: psychologicznego, prawnego, pedagogicznego w zakresie uzależnień, terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, placówki oświatowe.	Liczba osób korzystających z poradnictwa, liczba udzielonych porad, liczba podmiotów udzielających wsparcia.
1.6	Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem.
1.7	Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników GOPS.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba rodzin objętych pracą socjalną.
1.8	Umożliwienie uczestnictwa dzieciom i młodzieży z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, w zorganizowanych formach spędzania wolnego czasu.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, świetlice wiejskie, Gminna Biblioteka Publiczna, Kuratorium Oświaty.	Liczba osób korzystających z wypoczynku zimowego i letniego.

Cel operacyjny nr 2

Budowanie sieci wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez realizację wspólnych działań ze społecznością lokalną, instytucjami publicznymi i partnerami lokalnymi.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
2.1	Zapewnienie rodzinom wsparcia asystenta rodziny.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.
2.2	Podejmowanie współpracy z instytucjami, organizacjami i partnerami lokalnymi zajmującymi się udzielaniem wsparcia i pomocy rodzinie.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, świetlice wiejskie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe, Policja, Sąd.	Liczba podpisanych z podmiotami zewnętrznymi umów/partnerstw z zakresu realizowania zadań w obszarze pomocy społecznej na rzecz dziecka i rodziny.
2.3	Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.	Placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.	Liczba zrealizowanych działań, liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

2.4	Organizacja wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym (alkohol, substancje psychoaktywne, przemoc) dla dzieci i młodzieży.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, placówki oświatowe, Kuratorium Oświaty.	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku z programem profilaktycznym.
2.5	Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Ilość złożonych wniosków, ilość wydanych Kart.
2.6	Współorganizowanie wydarzeń/imprez integrujących rodziny oraz promujących zdrowy tryb życia.	Placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, świetlice wiejskie, Urząd Gminy, Gminna Biblioteka Publiczna, organizacje pozarządowe, sołectwa	Liczba zorganizowanych wydarzeń, liczba uczestników wydarzeń/imprez.
2.7	Współorganizowanie dla rodzin warsztatów w zakresie wzmacniania kompetencji wychowawczych oraz właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	Placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.	Liczba uczestników warsztatów, liczba zorganizowanych warsztatów.
2.8	Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN związanych z tematyką uzależnień od substancji oraz zjawiskiem przemocy.	Placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Policja.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktycznych.
2.9	Realizacja warsztatów/programów rozwijających umiejętności psychospołeczne dzieci i młodzieży.	Placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, świetlice wiejskie, organizacje pozarządowe.	Liczba przeprowadzonych warsztatów/programów, liczba uczestników.
2.9	Współorganizowanie dla rodzin warsztatów w zakresie wzmacniania	Placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania	Liczba uczestników warsztatów, liczba

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

	kompetencji wychowawczych oraz właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna.	zorganizowanych warsztatów.
--	--	---	--------------------------------

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

Cel operacyjny nr 3			
Podnoszenie jakości i efektywności usług na rzecz wspierania rodziny.			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
3.1	Organizowanie szkoleń/warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów, liczba osób biorących udział w szkoleniach/warsztatach.
3.2	Organizowanie superwizji i wsparcia dla asystentów rodziny i pracowników socjalnych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba zorganizowanych superwizji, liczba osób biorących udział w superwizjach.
3.3	Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach i perspektywach poprawy swojej sytuacji.	Placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	Liczba rozpowszechnionych informacji.
3.4	Monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Asystent Rodziny.	Liczba podjętych działań monitorujących sytuację dzieci.
3.5	Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi oraz instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie.	Placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, Komenda Policji, placówki służby zdrowia, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, świetlice wiejskie.	Liczba instytucji i organizacji współpracujących ze sobą na rzecz dziecka i rodziny, liczba podjętych we współpracy działań.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

Cel operacyjny nr 4			
Zapewnienie pobytu w pieczy zastępczej, objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną.			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
4.1	Monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Asystent Rodziny.	Liczba dokonanych okresowych ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
4.2	Podejmowanie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Asystent Rodziny.	Liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych, liczba spotkań zespołów ds. oceny sytuacji dziecka.
4.3	Organizowanie wsparcia merytorycznego i współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	Liczba świadczeń, wysokość poniesionych nakładów finansowych.
4.4	Współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	Wysokość poniesionych nakładów finansowych, liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
4.5	Prowadzenie pracy z rodzinami biologicznymi w sytuacji umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	Liczba opracowanych planów pracy z rodzicem/ami biologicznym/i przez pracownika socjalnego i/lub asystenta rodziny.

A D R E S A C I P R O G R A M U

Adresatami Programu Wspierania Rodziny na terenie Gminy Brańszczyk są mieszkańcy Gminy – głównie rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program kierowany jest także do przedstawicieli instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i młodzieży.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

**HARMONOGRAM REALIZACJI
PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2021-2023**

Na podstawie określonych celów Programu w poprzednim rozdziale, w poniższej tabeli znajdują się wytyczone ramy czasowe realizacji zadań, które mają pomóc osiągnąć wyznaczone cele.

zadanie	rok	2021	2022	2023
Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej.		X	X	X
Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.		X	X	X
Udzielanie świadczeń w ramach programu „Rodzina 500+”.		X	X	X
Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkolne – program „Dobry start”.		X	X	X
Zapewnienie poradnictwa rodzinnego: psychologicznego, prawnego, pedagogicznego w zakresie uzależnień, terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.		X	X	X
Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.		X	X	X
Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników GOPS .		X	X	X
Umożliwienie uczestnictwa dzieciom i młodzieży z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, w zorganizowanych formach spędzania wolnego czasu.		X	X	X
Zapewnienie rodzinom wsparcia asystenta rodziny.		X	X	X
Podejmowanie współpracy z instytucjami, organizacjami i partnerami lokalnymi zajmującymi się udzielaniem wsparcia i pomocy rodzinie.		X	X	X
Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.		X	X	X
Organizacja wycieczek letniego i zimowego z programem profilaktycznym (alkohol, substancje psychoaktywne, przemoc) dla dzieci i młodzieży.		X	X	X
Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”.		X	X	X
Współorganizowanie wydarzeń/imprez integrujących rodziny oraz promujących zdrowy tryb życia.		X	X	X
Współorganizowanie dla rodzin warsztatów w zakresie wzmacniania kompetencji wychowawczych oraz właściwego wypełniania ról rodzicielskich.		X	X	X
Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdSPN, IPIŃ związanych z tematyką uzależnień od substancji oraz zjawiskiem przemocy.		X		X
Realizacja warsztatów/programów rozwijających umiejętności psychospołeczne dzieci i młodzieży.			X	
Współorganizowanie dla rodzin warsztatów w zakresie wzmacniania kompetencji wychowawczych oraz właściwego wypełniania ról rodzicielskich.		X		X

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

Organizowanie superwizji i wsparcia dla asystentów rodziny i pracowników socjalnych.	X	X	X
Organizowanie szkoleń/warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	X	X	X
Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach i perspektywach poprawy swojej sytuacji.	X	X	X
Monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	X	X	X
Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi oraz instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie.	X	X	X
Monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	X	X	X
Podejmowanie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	X	X	X
Organizowanie wsparcia merytorycznego i współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.	X	X	X
Współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	X	X	X
Prowadzenie pracy z rodzinami biologicznymi w sytuacji umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.	X	X	X

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania Programu Wspierania Rodziny na terenie Gminy Brańszczyk na lata 2021-2023 finansowane będą z następujących źródeł:

- środki własne Gminy,
- środki finansowe z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja - jej celem jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu Wspierania Rodziny powinny opierać się na:

1. ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
2. ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
3. opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

W ramach ewaluacji należy przyjąć zasadę triangulacji technik badawczych poprzez zróżnicowane metody pomiaru, tj.:

- analizę dokumentów,
- badanie ankietowe adresatów Programu,
- badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) Kryterium skuteczności (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) Kryterium efektywności – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) Kryterium użyteczności – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) Kryterium trafności – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Do skutecznego pomiaru rezultatów realizowanych działań należy zastosować kartę oceny, która znajduje się poniżej.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

KARTA OCENY

Nr zadania:

Tytuł:

Realizator:

CELE		DZIAŁANIA		REZULTATY					Uwagi
ogólne	szczegółowe	zaplanowane	zrealizowane	twarde		miękkie		Dodatkowe (wartość dodatnia)	
				założone	osiągnięte	założone	osiągnięte		

1. DOŚWIADCZENIE REALIZATORA PROGRAMU

1.1. Dotychczas realizowane programy profilaktyczne:

.....

2. ADEKWATNOŚĆ

2.1. Grupa docelowa (do kogo skierowany był projekt?):

.....

2.2. Potrzeby beneficjentów (czy i w jaki sposób je badano?)

.....

3. UŻYTECZNOŚĆ (na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniu)

3.1. Co może wskazywać na dużą przydatność rezultatów dla beneficjentów?

.....

3.2. Co może wskazywać na małą przydatność rezultatów dla beneficjentów?

.....

4. SKUTECZNOŚĆ

4.1. Stosunek ilości działań założonych do osiągniętych:

.....

4.1.1. Ilość działań zrealizowanych

częściowo

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

4.2. Stosunek ilości rezultatów założonych do osiągniętych:

.....

4.2.1. Ilość rezultatów osiągniętych

częściowo.....

5. EFEKTYWNOŚĆ (na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniu)

5.1. Czynniki ułatwiające osiąganie rezultatów:

.....

5.2. Czynniki utrudniające osiąganie rezultatów:

.....

6. TRWAŁOŚĆ REZULTATÓW (na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniu)

6.1. Czynniki, które mogą ją zwiększać:

.....

6.2. Czynniki, które mogą ją zmniejszać:

.....

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY BRAŃSZCZYK NA LATA 2021-2023**

Monitoring realizacji Programu Wspierania Rodziny na terenie Gminy Brańszczyk na lata 2021-2023 będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucji wiodącej przy jego realizacji. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Działania wyznaczone do realizacji będą obszarami podlegającymi monitorowaniu. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art. 179 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.